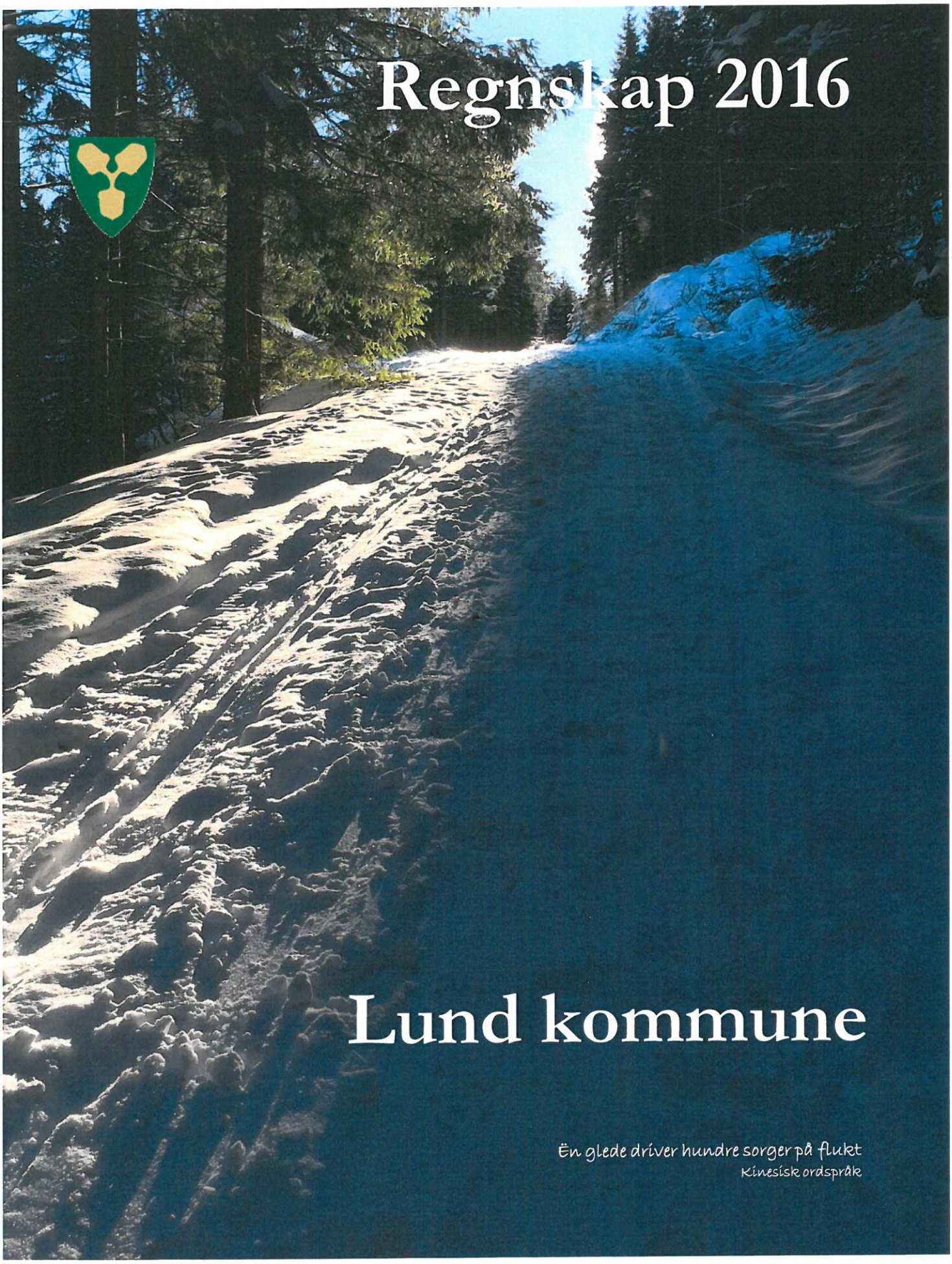

Regnskap 2016

Lund kommune

Én glede driver hundre sorger på flukt
Kinesisk ordspråk

Regnskap for 2016

DRIFTSREGNSKAPET 2016 for Lund kommune legges fram med **netto driftsresultat på 10,887 millioner kroner** (4,0 % av driftsinntektene) mot et budsjettert netto driftsresultat på minus 3,5 millioner kroner. I 2015 var dette resultatet 9,818 millioner kroner (3,9 % av driftsinntektene)

Hovedårsaken er vesentlig høyere inntekter enn budsjettert. Etter avsetning til, og bruk av fondsmidler har kommunen et overskudd på 12,049 millioner. Dette er gledelig. Positivt er det også at samlede utgifter er omtrent som budsjettert. Godt utført arbeid av kommunalsjefer, mellomledere og alle andre medarbeidere i organisasjonen, samt godt samarbeid med politikerne, bidrar til det gode resultatet.

Samlet hadde etatenes drift et mindreforbruk på hele 6,003 millioner kroner i forhold til budsjett. Lavere lønnskostnader og større overføringer via refusjoner fra stat, kommune og andre, er årsaken til resultatet. Alle etatene har brukt mindre enn budsjettert. Imidlertid må PNM-etaten avsette i underkant av 0,700 millioner kroner til bundet vann-/avløp- og feiefond, noe som medfører at deres nettoresultat havner på minussiden. De enkelte etaters resultat framgår av tallene i regnskapsskjema 1a og 1b. Avvikene mellom regnskap og budsjett vil bli ytterlig kommentert i årsmeldingen.

Etter bruk av, og avsetning til fond, ble det **regnskapsmessige resultat** positivt med 12,049 millioner kroner som rådmannen forslår at i all hovedsak avsettes til disposisjonsfondet. Etatenes driftsfond er styrket med 0,600 millioner kroner.

INVESTERINGSREGNSKAPET 2016 er gjort opp med et udekket finansieringsbehov på 0 kroner. Investeringsoversikten med de enkelte prosjekter framgår av regnskapsskjema 2a og 2b. Det er gjennomført og igangsatt investeringer i kommunal regi for 30,152 millioner kroner mot 56,923 millioner kroner som var budsjettert. For å fullføre igangsatte prosjekt, forelås 29,928 millioner kroner overført til 2017. Utgiftene dekkes av salg av boliger, tilskudd og ubrukte lånemidler.

Avvikene mellom budsjett og regnskap vil bli kommentert ytterligere i årsmeldingen.
For øvrig vises til de økonomiske oversikter som framgår av regnskap og noter.

Regnskapet for Lund kommune er ført etter god kommunal regnskapsskikk. Inntekter er ført som posistive tall og utgifter som negative.

Det overordnede formålet med regnskapet er å gi nyttig økonomisk informasjon til brukerne. Videre er formålet med kommunal virksomhet å gi størst mulig velferd til befolkningen innen for de rammene lovgivningen og de folkevalgte gir. I motsetning til privat virksomhet blir det økonomiske resultatet en kontrollpost og ikke et overordnet mål for virksomheten. Imidlertid må utgiftene tilpasses inntektene slik at vi sikrer et stabilt velferdstilbud på kort og lang sikt.

Moi, den 15.02.2017
Rut Evy Pettersen
Kommunalsjef økonomi

INNHOLD

Hovedoversikt Driftsregnskap	Side 3
Hovedoversikt Investeringsregnskap	Side 4
Hovedoversikt Balanse	Side 5
Regnskapsskjema 1a og etatenes driftsresultat	Side 6
Regnskapsskjema 2a og investeringsprosjekt	Side 7
Regnskapsprinsipper	Side 8
Note 1 - Vesentlige poster og transaksjoner	Side 9
Note 2 - Endring i arbeidskapitalen	Side 9
Note 3 - Pensjon	Side 10
Note 4 - Kommunens garantiansvar	Side 11
Note 5 - Fordringer og gjeld til kommunale foretak mv.	Side 11
Note 6 - Aksjer og andeler i varig eie	Side 11
Note 7 - Avsetninger og bruk av fond	Side 12
Note 8 - Anleggsmidler	Side 13
Note 9 - Kapitalkonto	Side 14
Note 10 - Renteinntekter og renteutgifter	Side 15
Note 11 - Langsiktig gjeld og avdrag	Side 15
Note 12 - Selvkostområder	Side 16
Note 13 - Antall årsverk og ytelser til ledende personer og revisor	Side 16
Note 14 - Utgiftsførte tap på krav	Side 16
Revisjonsberretningen	Side 17

Økonomisk oversikt - Drift

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2016	Reg.budsj. 2016	Oppr.budsj 2016	Regnskap 2015
DRIFTSINNTEKTER				
Brukerbetalinger	8 850	7 945	7 945	7 736
Andre salgs- og leieinntekter	19 725	19 401	19 401	20 403
Overføringer med krav til motytelse	35 310	23 946	23 946	30 553
Rammetilskudd	117 295	112 650	112 650	111 517
Andre statlige overføringer	9 832	7 791	7 591	9 899
Andre overføringer	0	200	200	76
Inntekts- og formuesskatt	71 529	73 450	73 450	68 275
Eiendomsskatt	5 496	5 700	5 700	5 392
Andre direkte og indirekte skatter	958	900	900	956
Sum driftsinntekter	**268 994**	**251 983**	**251 783**	**254 807**
DRIFTSUTGIFTER				
Lønnsutgifter	-131 562	-126 838	-125 185	-121 238
Sosiale utgifter	-34 858	-37 798	-37 401	-33 361
Kjøp av varer og tjenester inngår i kommunens tjeneste	-43 052	-38 640	-38 561	-40 540
Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjensteprod	-38 626	-42 410	-41 810	-37 841
Overføringer	-20 195	-20 289	-19 853	-21 522
Avskrivninger	-11 686	-11 800	-11 800	-11 774
Fordelte utgifter	15 175	14 523	14 523	13 978
Sum driftsutgifter	**-264 804**	**-263 252**	**-260 087**	**-252 298**
Brutto driftsresultat	**4 190**	**-11 269**	**-8 304**	**2 509**
EKSTERNE FINANSINNTEKTER				
Renteinntekter og utbytte	6 822	5 932	5 932	6 805
Mottatte avdrag på lån	269	220	220	173
Sum eksterne finansinntekter	**7 092**	**6 152**	**6 152**	**6 978**
EKSTERNE FINANSUTGIFTER				
Renteutgifter og låneomkostninger	-3 988	-4 148	-4 148	-3 656
Avdrag på lån	-7 923	-5 900	-5 900	-7 656
Utlån	-170	-220	-220	-131
Sum eksterne finansutgifter	**-12 081**	**-10 268**	**-10 268**	**-11 443**
Resultat eksterne finanstransaksjoner	**-4 989**	**-4 116**	**-4 116**	**-4 464**
Motpost avskrivninger	11 686	11 800	11 800	11 774
Netto driftsresultat	**10 887**	**-3 585**	**-620**	**9 818**
BRUK AV AVSETNINGER				
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	10 029	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	3 208	2 770	0	6 128
Bruk av bundne fond	1 095	965	620	860
Sum bruk av avsetninger	**14 333**	**3 735**	**620**	**6 988**
AVSETNINGER				
Overført til investeringsregnskapet	0	0	0	0
Avsatt til dekning av tidligere års regnskapsmessige me	0	0	0	-2 228
Avsatt til disposisjonsfond	-10 529	0	0	-996
Avsatt til bundne fond	-2 642	-150	0	-3 552
Sum avsetninger	**-13 171**	**-150**	**0**	**-6 776**
Regnskapsmessig mindreforbruk	**12 049**	**0**	**0**	**10 030**
Netto driftsresultat i prosent	**4,0 %**			

Økonomisk oversikt - Investering

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2016	Rev. budsj. 2016	Oppr. budsj. 2016	Regnskap 2015
INNTEKTER				
Salg driftsmidler og fast eiendom	3 873	3 400	3 400	2 469
Andre salgsinntekter				0
Overføringer med krav til motytelse	7 404	9 470	4 085	3 002
Statlige overføringer	600			0
Andre overføringer	119			0
Renteinntekter, utbytte og eieruttak				0
Sum inntekter	**11 996**	**12 870**	**7 485**	**5 471**
UTGIFTER				
Lønnsutgifter	-22			-10
Sosiale utgifter				-1
Kjøp varer og tjenester inngår i kommunens tjenesteproduksjo	-25 803	-51 404	-19 983	-15 553
Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjenesteproduksjo	-320			-69
Overføringer	-4 395	-7 356	-3 675	-4 129
Renteutgifter og omkostninger				0
Fordelte utgifter				0
Sum utgifter	**-30 540**	**-58 760**	**-23 658**	**-19 762**
FINANSIERINGSTRANSAKSJONER				
Avdrag på lån	-2 175	-1 719		-4 297
Utlån	-1 268	-3 000		-3 230
Kjøp av aksjer og andeler	-608	-500		-490
Dekning av tidligere års udekkede merforbruk (ikke definert)				0
Avsatt til ubundne investeringsfond	-610	-610	-610	0
Avsatt til bundne fond				0
Avsatt til likviditetsreserven				0
Sum finansieringstransaksjoner	**-4 660**	**-5 829**	**-610**	**-8 017**
Finansieringsbehov	**-23 204**	**-51 719**	**-16 783**	**-22 308**
FINANSIERING				
Bruk av lån	20 111	48 900	16 396	17 513
Salg av aksjer og andeler				0
Bruk av tidligere års udisponerte mindreforbruk (ikke definert)				0
Mottatte avdrag på utlån	2 706	2 432		4 682
Overført fra driftsregnskapet				0
Bruk av disposisjonsfond				0
Bruk av ubundne investeringsfond	387	387	387	113
Bruk av bundne fond				0
Bruk av likviditetsreserven				0
Sum finansiering	**23 203**	**51 719**	**16 783**	**22 308**
Udekket / Udisponert	**0**	**0**	**0**	**0**

Balanseregnskapet

Tall i 1000 kroner	Noter	*Regnskap 2016*	*Regnskap 2015*
EIENDELER			
A. ANLEGGSMIDLER			
Faste eiendommer og anlegg	*8*	291 507	277 390
Utstyr, maskiner og transportmidler	*8*	9 104	8 317
Pensjonsmidler	*3*	251 183	246 374
Utlån	*6*	34 104	35 641
Aksjer og andeler	*6*	14 361	13 754
Sum anleggsmidler		**600 260**	**581 475**
B. OMLØPSMIDLER			
Kortsiktige fordringer		11 088	15 308
Aksjer og andeler		0	0
Kasse, postgiro, bankinnskudd		80 467	50 569
Premieavvik	*3*	8 141	7 461
Sum omløpsmidler		**99 696**	**73 338**
Sum eiendeler		**699 955**	**654 813**
EGENKAPITAL OG GJELD			
C. EGENKAPITAL			
Disposisjonsfond	*7*	-9 044	-1 723
Endring i periodiseringsprinsipp		-1 188	-1 188
Bundne driftsfond	*7*	-12 678	-11 131
Ubundne investeringsfond	*7*	-1 039	-816
Bundne investeringsfond	*7*	-814	-814
Regnskapsmessig mindreforbruk		-12 049	-10 029
Regnskapsmessig merforbruk		0	0
Udisponert i investeringsregnskapet		0	0
Udekket i investeringsregnskapet		0	0
Kapitalkonto	*9*	-82 225	-88 390
Sum egenkapital		**-119 037**	**-114 092**
D. GJELD			
LANGSIKTIG GJELD			
Pensjonsforpliktelser	*3*	-321 236	-306 233
Sertifikatlån		0	0
Andre lån	*11*	-225 936	-202 148
Sum langsiktig gjeld		**-547 173**	**-508 381**
KORTSIKTIG GJELD			
Kassekredittlån		0	0
Annen kortsiktig gjeld		-33 745	-32 340
Premieavvik		0	0
Sum kortsiktig gjeld		**-33 745**	**-32 340**
Sum egenkapital og gjeld		**-699 955**	**-654 813**
MEMORIAKONTI:			
Ubrukte lånemidler		29 108	15 265
Andre memoriakonti		1 311	1 311
Motkonto for memoriakontiene		-30 420	-16 576
Sum memoriakonti		**0**	**0**

Regnskapsskjema 1a og 1b - Etatenes driftsresultat

Regnskapsskjema 1A og 1B (Beløp i 1000 kr)	Note	Regnskap 2016	Rev.Budsj. 2016	Oppr.budsj 2016	Regnskap 2015
Skatt på inntekt og formue		**71 529**	73 450	73 450	**68 275**
Eiendomsskatt verker og bruk		**1 375**	1 000	1 000	**1 220**
Eiendomsskatt bolig og fritidseiendommer		**4 121**	4 700	4 700	**4 172**
Ordinært rammetilskudd		**117 295**	112 650	112 650	**111 517**
Sum skatt og rammetilskudd		**194 320**	191 800	191 800	**185 184**
Momskompensasjon		**5 102**	4 430	4 430	**4 709**
Amortiseringstilskudd fra Husbanken		**1 447**	1 576	1 576	**1633**
Intergreringstilskudd for flyktninger/asylanter		**9 832**	7 300	7 100	**8 266**
Premieavvik pensjon inkl. arb.g.avgift		**677**	3 950	-4 645	**-2 357**
Konsesjonsavgift og -kraft		**1 234**	1 100	1 100	**1 032**
Andre større inntekter		**18 291**	18 356	9 561	**13 283**
Utgifter til innføring av eiendomsskatt		**-84**	0	0	**-1 591**
Renteinntekter		**2 611**	1 632	1 632	**2 454**
Utbytte fra energiverkene		**4 211**	4 300	4 300	**4 352**
Renteutgifter mv.		**-3 989**	-4 148	-4 148	**-3 653**
Avdrag på lån		**-7 923**	-5 900	-5 900	**-7 656**
Netto finansinntekter/utgifter		**-5 089**	-4 116	-4 116	**-4 503**
Overført til ubundne avsetning		**-10 529**			**-996**
Overført til bundne avsetning		**-2 642**	-150	0	**-3 552**
Dekning av tidligere merforbruk		**0**	0	0	**-2 228**
Bruk av tidligere års mindreforbruk		**10 029**			
Bruk av ubundne avsetning		**3 208**	2 770	0	**6 128**
Bruk av bundne avsetning		**1 095**	965	620	**860**
Netto bruk av fondsavsetninger		**1 162**	3 585	620	**212**
Overført investeringsregnskapet		**0**	0	0	**0**
Til Fordeling Drift		**208 599**	**209 625**	**197 865**	**192 585**
Sum fordelt til drift		**-195 392**	-201 395	6 003	**-185 656**
Etatens bruk av og avsetning til fond		**-1 160**	2 965	620	**3 101**
Regnskapsmessig mindreforbruk		**12 049**	**11 196**	**204 488**	**10 030**

ETATENES DRIFT:

(Inkl. avsetninger til og bruk av fondsmidler)		**2016**	2016	**Avvik** (minus er neg.)	Regnskap 2015
1 **SENTRAL-ADMINISTRASJON**	Utgift	**-17 057**	-16 387	**-670**	**-15 753**
	Inntekt	**1 440**	435	**1 005**	**540**
	Netto utgift	**-15 618**	-15 952	**334**	**-15 213**
2 **OPPVEKST OG KULTUR**	Utgift	**-113 191**	-109 773	**-3 419**	**-104 222**
	Inntekt	**20 579**	13 313	**7 266**	**15 892**
	Netto utgift	**-92 612**	-96 460	**3 848**	**-88 330**
3 **HELSE OG OMSORG**	Utgift	**-107 912**	-108 933	**1 021**	**-101 980**
	Inntekt	**24 141**	22 695	**1 446**	**23 209**
	Netto utgift	**-83 771**	-86 238	**2 467**	**-78 771**
4 **PLAN-NÆRING-MILJØ**	Utgift	**-34 034**	-30 557	**-3 477**	**-32 285**
	Inntekt	**30 644**	27 812	**2 832**	**28 943**
	Netto utgift	**-3 390**	-2 745	**-645**	**-3 342**

Regnskapsskjema 2a - 2b investeringer

Tall i 1000 kr	Regnskap 2016	Rev.budsj. 2016	Oppr.budsj. 2016	Regnskap 2015
Investeringer i anleggsmidler	**-30 489**	-58 710	-35 052	**-17 187**
Overføring til Lund kirkelig fellesråd	**-50**	-50	-50	**-2 575**
Utlån/egenkapitalskudd KLP	**-1 876**	-3 500	-3 500	**-3 720**
Avdrag på utlån	**-2 175**	-1 719	-1 719	**-4 297**
Avsetninger til fond	**-610**	-610		**0**
Dekket fjorårets merforbruk				**0**
Årets finasierings-behov	**-35 200**	-64 589	-40 321	-27 779
Finansiert slik:				
Bruk av lånemidler	**20 111**	48 900	32 504	**17 513**
Tilskudd fra staten og private	**7 404**	9 470	5 385	**3 002**
Inntekt fra salg av anleggsmidler	**3 873**	3 400		**2 469**
Tilskudd til investeringer	**719**			
Motatt avdrag på utlån mv.	**2 706**	2 432	2 432	**4 682**
Sum ekstern finansiering	**34 813**	64 202	40 321	27 666
Overført fra driftsregnskapet				**0**
Bruk av fjorårets mindreforbruk				**0**
Bruk av avsetninger	**387**	387		**113**
Sum intern finansiering	**387**	387	0	113
Sum samlet finansiering	**35 200**	64 589	40 321	**27 779**
Udekket/Udisponert	**0**	0	0	**0**

Kommunale prosjekt	Regnskap	Rev.budsj.	Overf.2017
IKT - Milestone-2015/2016	753	757	
Heskestad barnehage	1 174	9 000	7 826
Ny svømmehall - Moi	153	0	
Oppgradering hovedsal Lundetun	381	0	
Utvidelse Heskestad skule mv.	0	129	
Rehab. fasade LU -2014	0	797	
Opprustn lekeareal 2015	33	0	
Renovering naturfagrom	31	250	219
Utvidelse Heskestad skule 2015	74	297	223
Friluftsmidler 2016	0	400	400
Nye skolebøker 2016	498	500	
Utbygging Kiellands Minde skole	1 333	1 500	
Data i skolen 2016	236	200	
Forprosjekt Lund ungdomsskole	0	250	250
Investeringer museet 2016	238	250	
Haukland bofellesskap	28	8 174	8 146
Rehabilitering Kroken	6 130	6 785	655
Velferdsteknologo anskaffelser	44	120	76
Brannsikre møbler omsorgssenteret	92	120	28
Sprinkling psykiatribolig	79	250	
Solavskjerming paviljongen	176	150	
Utbedring bygning Maläna	62	0	
Flyktningbolig 2016	2	6 000	5 998
Opparbeidelse av avkjørsel	2 474	2 500	
Kjøp av lastebil	571	655	
Påbygg i Maläna	791	1 100	309
Asfalt kommunale veger 2016	1 002	1 000	
Gatenavnskilt 2016	136	200	
Gatelys/utfasing kvikksølv 2016	446	400	
Øyevollvegen 2016	139	300	161
Kjøp av bolig Sletteveien 1	1487	1487	
Lekeplass Myrbekken	39	100	61
Gatelys Skulevold	314	0	
Rehab. avløp Haukland	7 317	10 602	3 285
Avløp Moi - renseanlegg	309	2 600	2 291
Renovering rådhus etter flom	2 895	0	
Flomsikring elv	664	0	
	30 152	**56 923**	**29 928**

Regnskapsprinsipper

Regnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk.

Regnskapsprinsipper
All tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet fremgår av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet. Regnskapsføring av tilgang og bruk av midler bare i balanseregnskapet gjøres ikke.
Alle utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger er regnskapsført brutto. Dette gjelder også interne finansieringstransaksjoner. Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke. For lån er kun den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året ført i investeringsregnskapet. Den delen av lånet som ikke er brukt, er registrert som memoriapost.
I henhold til anordningsprinsippet har variable lønnskostnader for desember i helse- og omsorgsetaten på kr. 1,18 mill. blitt belastet regnskapet i 2016. Tidligere har disse utgiftene blitt belastet påfølgende regnskapsår, ved utbetalingstidspunkt. Dette fører til et lavere resultat, siden variable lønnsutgifter for både 2015 og 2016 har blitt belastet årets regnskap.
I den grad enkelte utgifter, utbetalinger, inntekter eller innbetalinger ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelsen, registreres et anslått beløp i årsregnskapet.

Klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidler
I balanseregnskapet er anleggsmidler eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen. Andre eiendeler er omløpsmidler. Lund kommune har ikke markedsbaserte verdipapirer.
Andre fordringer er omløpsmidler dersom disse forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Ellers er de klassifisert som anleggsmidler.
Kommunen følger KRS (F) nr 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Standarden har særlig betydning for skille mellom vedlikehold og påkostning i forhold til anleggsmidler. Utgifter som påløper for å opprettholde anleggsmiddelet kvalitetsnivå utgiftsføres i driftsregnskapet. Utgifter som representerer en standardheving av anleggsmiddelet utover standarden ved anskaffelsen utgiftsføres i investeringsregnskapet og aktiveres på anleggsmiddelet i balansen.

Klassifisering av gjeld
Langsiktig gjeld er knyttet til formålene i kommunelovens § 50. All annen gjeld er kortsiktig gjeld. Neste års avdrag på utlån inngår i anleggsmidler og neste års avdrag på lån inngår i langsiktig gjeld.

Vurderingsregler
Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi.
Utestående fordringer er vurdert til pålydende.
Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningene starter samme år som anleggsmidlet er anskaffet / tatt i bruk av virksomheten. Avskrivningsperiodene er i tråd med § 8 i forskrift om årsregnskap og årsberetning.
Vurderingene for eiendeler gjelder tilsvarende for kortsiktig og langsiktig gjeld. Opptakskost utgjør gjeldspostens pålydende i norske kroner på det tidspunkt som gjelden oppstår. Låneomkostninger (gebyrer, provisjoner mv.) er finansutgifter og inntekter.

Selvkostberegninger
Innefor de rammer der selvkost er satt som den rettslige rammen for hva kommunen kan kreve av brukerbetalinger beregner kommunen selvkost etter retningslinjer gitt av Kommunal- og regionaldepartementet i dokument H-2140, januar 2003.
For de tjenestene kommunen selv har valgt å kreve brukerbetalinger etter selvkostprinsippet følges samme retningslinjer.

Mva-plikt og mva-kompensasjon
Kommunen følger reglene mva-loven for de tjenesteområdene som er omfattet av loven. For kommunens øvrige virksomhet krever kommunen mva-kompensasjon. Mottatt kompensasjon for betalt mva er finansiert av kommunen gjennom redusert statstilskudd i inntektssystemet.

Note 1 Vesentlige poster og usikre fordringer/forpliktelser

Konsesjonsavgift fra energiselskapene

Lund kommune mottar hvert år i underkant av 900.000 kr fra Sira-Kvina i konsesjonsavgift som skal være en erstatning for de ulemper som påføres som følge av regulering av Lundevannet. Gjeldende avtale gikk ut i 2000.

Etter forhandlinger er Sira Kvina og de berørte kommunene 01.02.2017 blitt enig om ny delingsfaktor. Dette sikrer kommunen en engangs etterbetaling på ca. 100.000 kroner, samt årlige utbetalinger ca 850.000 fra og med 2017.

Note 2 Endring i arbeidskapital (F § 5 nr 1)

Balanseregnskapet :	**31.12.2016**	**31.12.2015**	**Endring**
2.1 Omløpsmidler	99 998 762	73 337 923	
2.3 Kortsiktig gjeld	33 745 401	32 340 483	
Arbeidskapital	**66 253 361**	**40 997 440**	**25 255 921**
Drifts- og investeringsregnskapet :	**Beløp**		**Sum**
Anskaffelse av midler :			
Inntekter driftsregnskap	269 296 608		
Inntekter investeringsregnskap	11 996 335		
Innbet.ved eksterne finanstransaksjoner	29 907 924		
Sum anskaffelse av midler	**311 200 867**		**311 200 867**
Anvendelse av midler :			
Utgifter driftsregnskap	253 117 432		
Utgifter investeringsregnskap	30 539 266		
Utbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	16 131 427		
Sum anvendelse av midler	**299 788 125**		**299 788 125**
Anskaffelse - anvendelse av midler			**11 412 742**
Endring ubrukte lånemidler (økning +/reduksjon-)			13 843 179
Endring arbeidskapital i drifts-og investeringsregnskap			**25 255 921**
Endring arbeidskapital i balansen			**25 255 921**
Differanse			**0**

Note 3 Pensjon (F § 5 nr 2)

Generelt om pensjonsordningene i kommunen
Kommunen har kollektive pensjonsforsikringer for sine ansatte i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK).
Ansatte som er i kommunens tjeneste ved fylte 62 år har også rett til avtalefestet pensjon (AFP) etter bestemte regler. AFP for 62-64 år er ikke fullt forsikringsmessig dekket, og det er heller ikke på annen måte samlet opp fond til dekning av framtidige AFP-pensjoner.
Regnskapsføring av pensjon
Etter § 13 i årsregnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet med tilbakeføring igjen neste år/over de neste 7 årene. Bestemmelsene innbærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som hhv anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Nøkkeltall for Lund kommune i 2016 er:

	KLP	SPK	Sum
Netto pensjonskostnader	11 942	3 438	**15 380**
Sum amortisert premieavvik	1 103	(41)	**1 062**
Administrasjonskostnader	806	105	**911**
Samlet kostnader	13 851	3 502	**17 353**
Arbeidsgiveravgift	1 953	494	**2 447**
	15 804	3 996	**19 800**
Innbetalt premie/tilskudd inkl adm.	14 020	3 928	**17 948**
Arbeidsgiveravgift	1 977	554	**2 531**
	15 997	4 482	**20 479**
(Ført i regnskapet)			
Årets premieavvik - funksjon 170	(1 272)	(386)	**(1 658)**
Amortisert premieavvik (fra tidligere år) - funksjon 171	1 103	(41)	**1 062**
Arbeidsgiveravgift	(24)	(60)	**(84)**
Sum (utgiftsført i regnskap)	(193)	(487)	**(680)**

Premieavviket er på 8,141 mill. kr som i balanse er oppført som et omløpsmiddel, men som skal nedbetales over 7 år. Dette innebærer større belastning på kommunens pensjonskostnader.

ESTIMAT 31.12			
Brutto påløpt forpliktelser	260 136	52 443	**312 579**
Arb.g.avg av netto pensjonsforpliktelse	6 598	2 059	**8 657**
Sum pensjonsforpliktelse	266 734	54 502	**321 236**
Pensjonsmidler	213 341	37 842	**251 183**

Differansen mellom pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidlene forutsettes dekket av utbetalinger via NAV-systemet.

Økonomiske forutsetninger		
Diskonteringsrente	4,00 %	4,00 %
Forventet lønnsvekst	2,97 %	2,97 %
Forventet G-reg./pensjonsreg.	2,97 %	2,97 %
Forventet avkastning	4,60 %	4,20 %

Note 4 Kommunens garantiansvar (F § 5 nr 3)

Gitt overfor	Beløp pr. 31.12. 2016	2015	Utløper dato
Dalane energi AS *	0	66 741 132	2016
Hammeren barnehage II	12 278 921	12 646 136	2040
Interkommunal renovasjon	5 317 835	4 129 955	2028
Sum garantiansvar	**17 596 756**	**83 517 223**	

**Dalane Energi AS ble i løpet av 2016 et AS og dermed har Lund kommune ikke noe garantiansvar. Innbefatter alle garantier kommunen har gitt, inkl. garantier gitt for øvrige regnskapsenheter i*

Lund kommune har i løpet av året ikke måttet innfri noen garantier. Det er heller ikke gjort de seneste 10 år.

Note 5 Fordringer og gjeld til kommunale foretak, bedrifter og samarbeid jf kommuneloven §§ 11 og 27 (F § 5 nr 4)

Lund kommune har ikke fordringer eller langsiktig gjeld til kommunale foretak etter kommunelovens §11 med særregnskap.

Note 6 Aksjer og andeler i varig eie (F § 5 nr 5)

Selskapets navn	Eierandel i selskapet	Eventuell markeds-verdi	Balanseført verdi 31.12.2016	Balanseført verdi 31.12.2015
Klokkergården på Helleland	14 %	Som bok-	1 000	1 000
Landbrukssenteret Helleland		ført verdi	4 000	4 000
Lund helse og miljø			30 000	30 000
Hammeren barnehage	50 %		120 000	120 000
Lyse energi AS	0,713 %		7 194 000	7 194 000
Lund utleieboliger	51 %	1 955 650	100 000	100 000
Kapitalinnskudd KLP			5 633 693	5 026 105
Lund Næringsutvikling		349 574	303 000	303 000
Magma Geopark			350 000	350 000
Uninor			590 000	590 000
Rogaland revisjon IKS	3 %		35 600	35 600
Sum		**kr 2 305 224**	**14 361 293**	**13 753 705**

Andre utlån:	
Sosiale utlån	270 265
Startlån	17 912 437
Lån til Dalanerådet	35 000
Lån til Lund utleieboliger	200 000

Kommunens eierandel (13,35 %) i Dalane Energi er ikke oppført i regnskapet da Lund kommune ikke har skutt midler inn i selskapet. Selskapet har imidlertid stor virkelig verdi for kommunen.

Note 7 - Avsetninger til og bruk av fond

Bundne driftsfond - kap. 251	2016	2015
Beholdning pr.01.01	11 131 368	8 438 818
Bruk av bundne driftsfond i driftsregnskapet	1 095 291	859 909
Avsetning til bundne driftsfond	2 641 825	3 552 459
Beholdning pr. 31.12	**12 677 902**	**11 131 368**

Ubundne investeringsfond - kap. 253		
Beholdning pr.01.01	815 893	928 822
Bruk av ubundne investeringsfond i investeringsregnskapet	387 000	112 929
Avsetning til ubundne investeringsfond	610 000	0
Beholdning pr. 31.12	**1 038 893**	**815 893**

Bundne investeringsfond - kap. 255		
Beholdning pr.01.01	814 429	814 429
Bruk av bundne investeringsfond i investeringsregnskapet	0	0
Avsetning til bundne investeringsfond	0	0
Beholdning pr. 31.12	**814 429**	**814 429**

Disposisjonsfond - kap. 256		
Beholdning pr.01.01	1 723 339	6 855 453
Bruk av disposisjonsfond i investeringsregnskapet	0	0
Bruk av disposisjonsfond i driftsregnskapet	3 208 425	6 128 139
Avsetning til disposisjonsfond	10 529 123	996 025
Beholdning pr. 31.12	**9 044 037**	**1 723 339**

Samlet avsetning og bruk av fond i året		
Beholdning pr.01.01	14 485 029	17 037 522
Avsetninger	13 780 948	4 548 484
Bruk av avsetninger	4 690 716	7 100 977
Netto avsetninger (Negativt tall betyr netto forbruk)	**9 090 232**	**-2 552 493**
Beholdning pr. 31.12	**23 575 261**	**14 485 029**

Ovesikt over de enkelte fondskonti per 31.12.2016

Folkehelsemidler	166 730
Gave til skriving bygdebok	50 000
Fondsmidler arv og gaver HO-etaten	1 144 994
Utdanningsmidler for helsepersonell	319 354
Øremerkede tilskudd OK	1 781 450
Naturtriangelet	720 846
Kulturminneplan	100 000
Barnehagefond	709 680
Ubrukte midler Skåland skole	1 400 000
Øremerked tilsk. HO	187 875
Tilskudd til etablering bolig	350 000
Tilskudd til tilpasning bolig	83 000
Tap på etableringslån	7 000
Tap på kortsiktig fordring	100 000
Næringsfondet	343 386
Natur- og miljøvern	100 100
Viltfond	161 691
Renovasjonsfond	127 755
Overskudd vann	2 632 197
Feiing Selvkostfond	124 894
Prosjektmidler stat - helse/sosial 2015	560 000
Overskudd avløp	1 506 950
Bundne driftsfond	**12 677 902**
Ubundne investeringsfond	223 000
Miljø- og trivselsfond	87 182
OK - ubrukte tilskudd	383 711
Boligbyggefond	345 000
Ubudne investeringsfond	**1 038 893**
Vann- og kloakkutbygging	814 429
Bundet investeringsfond	**814 429**
Disposisjonsfond	7 201 287
Formannskapets driftsfond	279 500
OK-utvalgets driftsfond	668 500
HO-utvalgets driftsfond	568 500
PNM-driftsfond	326 250
Disposisjonsfond	**9 044 037**

Note 8 Anleggsmidler

Kommunen følger inndelingen av anleggsmidler og avskrivningsplan i henhold til regnskapsforskriftenes § 8. Kommunen har følgende avskrivningsplan:

Avskr.plan	Eiendeler
0 år	Tomtegrunn
5 år	Datautstyr, kontormaskiner og lignende
10 år	Anleggsmaskiner, maskiner, inventar og utstyr, verktøy, transportmidler og lignende.
20 år	Brannbiler, parkeringsplasser, tekniske anlegg (VAR), renseanlegg, pumperstasjoner mv.
40 år	Boliger, skoler, barnehager, idrettshaller, veier, ledningsnett og lignende.
50 år	Forretningsbygg, lagerbygg, administrasjonsbygg, sykehjem, kulturbygg og lignende.

(1000 kr)	0 år	5 år	10 år	20 år	40 år	50 år
Bokført verdi 1.1	7 674	1 721	3 853	15 921	135 951	120 586
Aktivert i regnskapsåret	664	989	1 206	415	19 321	10 463
Avgang i regnskapsåret					-2 915	
Avskrivninger i regnskapsåret	-555	-827	-745	-1 423	-8 303	-3 384
Nedskrivninger						
Reverserte nedskrivninger						
Bokført verdi 31.12.	**7 783**	**1 883**	**4 313**	**14 913**	**144 054**	**127 665**

Hovedoversikt balanse:

Bokført verdi utstyr, maskiner og transportmidler	7 410
Bokført verdi av fast eiendom og anlegg	285 419
Bokført verdi av tomtegrunn og industritomter	7 783
Sum bokført verdi	**300 611**

Avskrivning utstyr, maskiner og tranportmidler	-1 572
Avskrivning fast eiendom og anlegg	-10 194
Salg av bolig	-2 915
Salg av tomtegrunn	-555
Sum avskrivninger	**-15 236**

Note 9 - Kapitalkonto

	DEBET		KREDIT
		31.12.2014	
		Saldo (kapital)	88 389 944
Debetposter i året:		**Kreditposter i året:**	
Salg av fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	3 474 970	Aktivering fast eiendom, anlegg, maskiner og transportmidler	30 066 462
Avskrivning: Eiendom,anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	11 686 440	Oppskrivning fast eiendom/anlegg	0
Nedskrivning: Eiendom,anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler			
Salg aksjer/andeler	0	Kjøp av aksjer/andeler	0
Nedskrivning aksjer/andeler	0	Oppskrivning av aksjer/andeler	0
Avdrag på utlån - sosiale utlån	269 344	Utlån - sosiale utlån	169 646
Avdrag på utlån - andre utlån	2 705 534	Utlån - andre utlån	1 268 000
Avskrivning på utlån - sosiale utlån	0	Avdrag på eksterne lån	10 097 556
Avskrivning på utlån - andre utlån	0		
Bruk av lånemidler	20 110 821		
		Aktivert egenkapitalinnskudd KLP	607 588
Endring pensjonsforpliktelser (økning)	15 003 177	Endring pensjonsforpliktelser (reduksjon)	
Endring pensjonsmidler SPK	8 128 678	Endring pensjonsmidler SPK	
Endring pensjonsmidler KLP		Endring pensjonsmidler KLP	12 937 568
Endring pensjonsmidler andre selskap		Endring pensjonsmidler andre selskap	
Urealisert kurstap utenlandslån		Urealisert kursgevinst utenl.lån	
		Aksjekapital Lund Næringsutvikling	
		Nedskriving av lån til DNB	67 538
Balanse (kapital) 31.12.2015	82 225 338		
	143 604 302		143 604 302

Note 10 Renteinntekter og renteutgifter

	2016	2015
Renteinntekter fra bankinnskudd og ansvarlige lån fra Lyse energi	2 611 014	2453815
+ Rentekompensasjon fra Husbanken for investeringer i omsorg og skole	484 156	491745
- Renteutgifter	-3 988 637	-3655743
Differanse mellom renteinntekter og renteutgifter (minus er negativt)	-893 467	-710 183

Lund kommune sine renteutgifter er større enn renteinntektene. Kommunen har i dag en grei avtale for sine bankinnskudd. Avtalen som ble reforhandlet i 2016 har gitt litt lavere avkastning. Det er viktig å merke seg at når lånene øker så øker renteutgiftene også.

		Renter/avdrag	Driftsinntekter	Prosent
2016	Renteutgifter/avdrag i prosent av driftsinntektene	11 911 000	269 297 000	**4,4 %**
2015	Renteutgifter/avdrag i prosent av driftsinntektene	11 312 000	254 807 000	**4,4 %**

Note 11 Langsiktig gjeld og avdrag

Kommunen beregner minste tillatte avdrag jf kommuneloven § 50 nr 7.

Utgiftsførte avdrag i driftsregnskapet	6 153 720
Vektet avdragstid - minste tillatte avdrag.	-7 923
Avvik (*)	6 145 797

* Et positivt avvik betyr at kommunen betaler tilsvarende mer i avdrag enn det som antas å være kapitalslitet på anleggsmidlene (avskrivningene). Lund kommune betaler mer enn minsteavdrag.

Gjeld til norske banker	**31.12.2016**	**31.12.2015**
Langsiktig gjeld med flytende rente - NIBOR 3 måneder:	221 054 549	197 347 543
Langsiktig gjeld med fast rente	4 881 900	4 800 000
	225 936 449	**202 147 543**

Långegivere:		
Den Norske Stats Husbank	19 641 579	18 816 415
DnbNor	0	67 538
Kommunalbanken	206 294 870	183 263 590
Sum	**225 936 449**	**202 147 543**

Rentebærende gjeld		
Total gjeld til norske banker	225 936 449	202 147 543
Startlån - etableringlån til innbyggere	-19 641 579	-23 698 315
DnbNor - rentefri gjeld	0	-67 538
Gjeld med amortisering (staten dekker renter og delvis avdrag)	-31 974 057	-25 166 846
Kommunens totalte langsiktige pengegjeld	**174 320 813**	**153 214 844**

Rentebærende gjeld per innbygger er **54 000**

Note 12 Selvkost Vann/Avløp/Feiing

	Inntekt	Kostnad	Fremført underskudd	Overskudd-underskudd+
Vann	4 179 208	-3 480 736		-698 472
Avløp	4 722 871	-4 679 235		-43 636
Feiing	449 285	-472 643		23 358
Sum	9 351 364	-8 632 614	0	-718 750

Selvkost er den merkostnad kommunen påføres ved å produsere en bestemt vare eller tjeneste.
Ved overskudd skal dette avsettes til bundet driftsfond som skal tilbakeføres til abonenntene innen 5 år.
I 2016 er det til sammen over 4,1 mill. kroner som er avsatt til selvkostfondene.

Note 13 Antall årsverk og ytelser til ledende personer og revisor

Årsverk

Per 31.12. 2016 er det 235 fast årsverk . Dette er 15 stillinger flere enn året før.

Ytelser til ledende personer (årslønn per 31.12.2016)	2016	2015
Ordfører	797 000	797 000
Rådmann	827 000	805 000

Godtgjørelse til revisor (eksl. moms)	2016	2015
Forvaltningsrevisjon	131 100	74 520
Regnskapsrevisjon	167 960	161 280
Attesjoner/bekreftelser	38 380	37 800
Kontrollutvalg	24 320	23 400
Sum	**361 760**	297 000

Note 14 Utgiftsført tap på krav

	2016	2015
Det er utgiftsført for estimerte usikre krav i balansen pr. 31.12:	**0**	**0**
Utgiftsføringen har redusert balanseverdiene for følgende poster:		
21675500 - husleie	0	
Tap på sosial lån		
Tap på Husbankens startlån ført i driftsregnskapet.		
Sammensetning av årets utgifter på tap på krav:		
Avskriv. av endelig tapte fordringer i året	0	0
Innkommet på tidligere avskrevne fordr.		
Totale utgifter belastet driftsregnskapet	**0**	**0**

Kommunestyret i Lund kommune
postmottak@lund.kommune.no

Kopi:

Kontrollutvalget, administrasjonssjef

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjon av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Lund kommunes årsregnskap som viser kr 208 599 000 til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 12 049 000 Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2016, driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og noter til årsregnskapet, herunder en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir en dekkende framstilling av den finansielle stillingen til Lund kommune per 31. desember 2016, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjon

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av kommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Administrasjonssjefen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av (informasjon i kommunens årsrapport), men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Administrasjonssjefens ansvar for årsregnskapet

Administrasjonssjefen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Administrasjonssjefen er også ansvarlig for slik intern kontroll han finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.

- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll.

- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av administrasjonssjefen er rimelige.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir en dekkende fremstilling.

Vi kommuniserer med kontrollutvalget og administrasjonssjefen blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 *«Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon»*, mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Stavanger, 07.04.2017
Rogaland Revisjon IKS

Cicel T. Aarrestad

Cicel T. Aarrestad
Revisjonsdirektør/statsautorisert revisor